

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 700-07-1/2020/3 EPA 1017-VIII
Ljubljana, 3. 6. 2020

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15 in 55/20), sprejela naslednje

Mnenje

**k Letnemu poročilu o poslovanju Specializiranega državnega tožilstva
Republike Slovenije za leto 2019.**

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 38. redni seji 14. 5. 2020 obravnavala Letno poročilo o poslovanju Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2019, EPA 1017-VIII, ki ga je v obravnavo predlagalo Specializirano državno tožilstvo.

Komisija **se je seznanila** z letnim poročilom.

* * *

Predstavnica Specializiranega državnega tožilstva (v nadaljevanju: predlagateljica) je komisiji predstavila Letno poročilo o poslovanju Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2019 (v nadaljevanju: letno poročilo). Kot je poudarila predlagateljica, je za dobro delovanje institucije nujno stabilno materialno okolje. Z razumevanjem Vrhovnega državnega tožilstva (v nadaljevanju: VDT) in Ministrstva za pravosodje (v nadaljevanju: MP) so na SDT v zadnjem času uspeli posodobiti računalniško opremo, posodobljen je bil voznik park, zagotovljen imajo prostor za arhiv, kar je bila v preteklih letih težava, v delovnih prostorih imajo klimatske naprave, potrebovali pa bi še vozilo za dostavo gradiva po Sloveniji. Trenutna epidemija je pokazala, da prostorska stiska še ni rešena, saj bodo težko zagotavljali primerno socialno distanco med zaposlenimi, ki si delijo pisarne, prav tako bi potrebovali večji prostor za sestanke. Dodatno zadrego s prostorom bo povzročila vzpostavitev evropskega javnega tožilstva, ki jim bo treba zagotoviti pogoje za začetek dela - pisarne in opremo. Večji del materialnih stroškov na SDT pomenijo stroški prevajanja, saj morajo zaradi primerov z mednarodnimi elementi veliko gradiva prevajati v slovenščino.

Za dobro delo je nujna tudi ustrezna kadrovska struktura. Na SDT je trenutno zaposlenih 13 javnih uslužbencev, kar je premalo, saj je SDT drugo največje državno tožilstvo v državi, po številu javnih uslužbencev pa je na zadnjem mestu. MP je

prepoznalo ta problem, vendar ga še niso uspeli rešiti. V veliko pomoč državnim tožilcem so strokovni sodelavci, SDT ima zanje predvidenih 13 delovnih mest, trenutno je zasedenih 10. Na SDT je aktivnih 26 državnih tožilcev, zaskrbljujoče je, da se bo 2020 delež aktivnih državnih tožilcev še zmanjšal, ker odhajajo na druga delovna mesta. Zato bo nujna kadrovska popolnitev tožilskih delovnih mest, saj to zagotavlja stabilno delo SDT.

Leta 2019 je bilo s strani tožilcev SDT vloženi 156 zahtev za preiskavo zoper fizične osebe in 10 zoper pravne osebe. Obtožnih predlogov je bilo vloženi za 165 fizičnih in 11 pravnih oseb. Leta 2019 je SDT dosegel obsodilne sodbe zoper 100 fizičnih oseb in 2 pravni osebi, kar je več kot 2018. Delež obsodilnih sodb in število obsojenih polnoletnih oseb se je v primerjavi s predhodnim letom povečal. Delež obsodilnih sodb na SDT znaša približno 75 %. Glede na vsebino dela SDT sodišča v primeru obsodilnih sodb v glavnem izrekajo zaporne kazni oziroma praviloma skupaj z denarno kaznijo. Kazni zapora predstavljajo 59 %, denarne kazni pa 29 %.

Leta 2019 je bila na predlog državnih tožilcev SDT obdolženim naložena denarna kazen v višini približno 1,1 milijona evrov, kar je precej več kot v predhodnih letih (2018 je bil znesek okoli 300.000 evrov). Visok delež zapornih in denarnih kazni sta okoliščini, ki SDT razlikujeta od ostalih okrožnih državnih tožilstev. Leta 2019 je znašal seštevek vseh izrečenih zapornih kazni polnoletnih storilcev 181 let. Leta 2019 so sodišča obdolžencem odvzela premoženjsko korist v skupni višini skoraj 13.5 milijona evrov, od tega je za 11 fizičnih oseb sodba že pravnomočna. Državni tožilci so vlagali tudi zahteve za začasna zavarovanja, tega je bilo 2019 za 192 milijonov evrov, postopki pa so bili sproženi zoper 83 oseb.

Predlagateljica je izpostavila še nekaj izpostavljenih področij, ki so za SDT zelo pomembna. Na področju kaznivih dejanj na škodo bank (statistika je bila predstavljena v okviru skupnega poročila vseh tožilstev) je predlagateljica povzela nekaj podatkov, ki so se spremenili v začetku 2020, pred oddajo letnega poročila za 2019. V 19 zadevah je SDT vložilo obtožne akte zoper skupno 68 oseb, v fazi sodne preiskave se nahaja 21 zadev zoper skupno 120 oseb, od tega je 77 bančnikov. Premoženjska korist oziroma škoda v teh primerih znaša prek 378 milijonov evrov. Do zdaj je bilo v bančnih zadevah izdanih 15 sodb, od tega 13 obsodilnih. Sodbe so bile izdane za 22 oseb, od tega za 17 bančnikov. 7 obsodilnih sodb za 8 oseb je pravnomočnih, premoženjska škoda pa v teh zadevah znaša okoli 55 milijonov evrov. Januarja 2020 je sodišče izreklo obsodilno sodbo zoper 4 fizične osebe, gre za bančnike na visokih položajih.

Na področju zdravstva je bilo do maja 2020 vloženi 6 obtožnih aktov, in sicer 4 obtožnice ter 2 obtožna predloga, zoper 29 oseb (25 fizičnih in 4 pravne osebe). V teh zadevah znaša premoženjska korist okoli 1.3 milijona evrov. V večini zadev teče glavna obravnava, v fazi preiskave pa se nahajajo 4 zadeve zoper 10 fizičnih oseb. V obdobju poročanja so sodišča izdala 3 sodbe za 4 polnoletne osebe, premoženjska korist pa znaša 38.000 evrov. Vse sodbe so bile obsodilne.

Predlagateljica se je glede ZOPNI (Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora) pridružila stališčem VDT, razveljavitev dela zakona je povzročila močan udarec za državo, ki je izničil vse preteklo delo. Glede statistike obravnav po ZOPNI pa je predlagateljica predstavila naslednje podatke. Do začetka maja 2020 je bilo

odrejenih 50 finančnih preiskav zoper 108 fizičnih oseb in 81 pravnih oseb, od tega so trenutno aktivno odprte 3 finančne preiskave zoper 6 fizičnih in 3 pravne osebe. Skupno je bilo vloženo 29 tožb zoper 76 oseb, premoženjska škoda pa znaša okoli 32 milijonov evrov. Trenutno teče 8 pravnih zadev zoper 14 fizičnih in 3 pravne osebe, skupna premoženjska korist za obtožene pa je skoraj 3 milijone evrov. Sodbe so bile izdane v 15 zadevah, od tega je 8 že pravnomočnih.

Predlagateljica je izpostavila še 2 področji, ki sta za SDT zelo pomembni, to sta delovanje zoper kazniva dejanja trgovine z ljudmi, kjer je bilo doseženih nekaj pomembnih obsodilnih sodb, in kazniva dejanja s področja terorizma.

Predstavnica MP je poudarila, da je SDT tožilstvo, ki obravnava najzahtevnejša kazniva dejanja, kazenske ovadbe so v primerjavi z obravnavami drugih tožilstev v tem delu specifična, ker gre za zelo obsežne ovadbe, zoper večje število storilcev in z obsežno dokumentacijo. Zato rezultati SDT v posameznih segmentih odstopajo od okrožnih državnih tožilstev, specifične delovanja in odstopanja so v letnem poročilu SDT dobro predstavljena. Po mnenju predstavnice MP se samo poslovanje SDT skozi leta kaže kot dobro. Leta 2019 so v primerjavi z 2018 sicer prejeli manj kazenskih ovadb, rešili pa so enak odstotek ovadb kot v preteklem obdobju in tako zmanjšali število nerešenih zadev.

V preteklosti je bilo precej narejenega pri zagotavljanju boljših materialnih pogojev SDT. MP se zaveda, da bi bilo treba urediti še nekaj odprtih zadev, vendar finančni pogoji niso neomejeni. Prostorska stiska še ni v celoti rešena. Predstavnica MP je na seji komisije sporočila, da je imelo MP namen pridobiti dodatne prostore za VDT, SDT in Državnotožilski svet, vendar pogodba ni bila podpisana, ker nihče od ponudnikov prostorov ni izpolnjeval specifičnih zahtev. MP se zaveda, da bo treba rešiti prostorski problem za delovanje evropskega javnega tožilstva. Zaradi epidemije in zmanjšanih proračunskih prilivov pa žal vseh, tudi že načrtovanih aktivnosti, ne bo mogoče uresničiti, se bo pa MP trudil še naprej zagotavljati čim boljše materialne pogoje za delo SDT in drugih tožilstev.

* * *

Komisija se je seznanila z letnim poročilom SDT. Komisija je podprla nadaljnja prizadevanja SDT za zagotovitev še boljših materialnih in kadrovskih pogojev bodisi z izpeljavo potrebnih zakonodajnih postopkov ali s finančnimi in materialnimi sredstvi, ki bodo olajšala delo. SDT opravlja najtežje tožilske naloge, zato potrebuje najboljše kadre, ki pa jih je še težje pridobiti, če ni zagotovljenih ustreznih materialno finančnih pogojev. Komisija se zaveda, da bo epidemija marsikatero investicijske načrte v državi zaustavila ali jih spremenila, vendar opozorila tožilcev v SDT ne smejo biti zanemarjena. Komisija je z zadovoljstvom ugotovila, da je bilo mnogo težav, ki so bile izpostavljene v preteklih letih, medtem že rešenih. Na področju kadrovske problematike je komisija poudarila pomen zapolnjevanja tožilskih mest. Nujno je, da delovno mesto tožilca v SDT in drugih delih tožilstva postane zanimivo za mlade kakovostne pravnike, ki bodo videli svojo karierno priložnost v okviru tožilstva.

* * *

Za poročevalca na seji matičnega odbora je bil določen predsednik komisije Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.